روحانی: بر مبنای شکست مذاکرات، برنامه‌های خود را تنظیم می‌کنیم

رئیس‌جمهور با اشاره به ادامه مذاکرات با طرف‌های باقی مانده در برجام گفت: با وجود این گفت‌وگوها، عملکردها و برنامه‌هـــای مدیریتی خود را بر مبنای این‌که در مذاکرات به نتیجه نمی‌رسیم، پیش می‌بریم و بودجه و قیمت دلار بر این مبنا تنظیم می‌شود.

حسن روحانی که روز پنجشنبه برای افتتاح طرح‌های صنعتی و تولیدی با اعتباری بیش از ده هزار میلیارد تومان به اســـتان آذربایجان شـــرقی رفته بود در جلسه شـــورای اداری این اســـتان افزود: می‌توانیم قیمت دلار را پایین‌تر بیاوریم، اما بر مبنای احتیاط نســـبت به آینده اســـت که گام برمی‌داریم. رئیس‌جمهور با بیان این‌که پیشنهادهای ارائه شده از طرف مقابل در برجام، متوازن نبوده و به همین دلیل از سوی ایران پذیرفته نشده است، تصریح کرد: ممکن است در هفته‌های آینده به نتیجه قابل قبول دســـت پیدا کنیم و امکان دارد به این نتیجه نرسیم و اگر به نتیجه‌ای نرسیم مرحله بعدی کاهش تعهدات را انجام خواهیم داد. / ایرنا

یادداشت

تحریم ظریف از منظر حقوق بین‌الملل

مسعود اخوان‌فرد

استاد حقوق دانشگاه

مباحث دیپلماتیك تابعی از کنوانسیون‌ها و معاهدات بین‌المللی هستند. کنوانسیون معروف به کنوانسیون معاهدات در این رابطه تمامی مقامات سیاسی و دیپلماتیك را که گذرنامه سبز دارند، دارای مصونیت می‌داند. مصونیت از این منظر یعنی این مقامات از نظر کنترل، بازرسی و تردد محدودیتی ندارند. اینها مباحثی است که در تمام کشورهای عضو سازمان ملل به رسمیت شناخته شده است. طبعا همه اعضا و کشورهایی که مدعی بنیانگذاری این سازمان هستند، باید بیش از سایر کشورها به این ضوابط مقید باشند. بنابراین روسای جمهور، نخست‌وزیران، وزیران و به‌ویژه وزیر امور خارجه که در واقع در مقام سخنگوی دولت در عرصه دیپلماتیك و بین‌الملل هستند از این اختیارات و آزادی عمل برخوردارند؛ اما آمریکا دولتی عهدشکن است که بسیاری از معاهداتی را که خود از بانیان و امضاکنندگان آن بوده نابود کرده است. درباره تبعاتی هم که تحریم وزیر خارجه کشورمان می‌تواند برای او داشته باشد باید گفت هر کشوری که در حقوق بین‌الملل مستقل است به هیچ وجه خود را مقید به پیاده‌سازی این‌گونه تحریم‌ها نمی‌کند. اما چند سالی است که آمریکا عنوان کرده است که به حقوق فرامرزی اعتقاد دارد به این معنا که می‌تواند حقوق داخلی آمریکا را به سایر کشورها تسری دهد. در چنین حالتی کشوری مثل فرانسه و انگلیس که تابع آمریکا باشد خود را مقید به پیروی از این سیاست‌ها می‌داند که البته در مورد تحریم ظریف، این کشورها نیز اعلام کرده‌اند از تحریم آمریکا تبعیت نمی‌کنند. کشورهایی نیز که در عرصه بین‌الملل به عنوان کشورهای مستقل قلمداد می‌شوند الزامی به تبعیت از تصمیمات آمریکا نخواهند داشت.

پیغام حجاریان به اصولگرایان در انتخابات مجلس ششم چه بود

محمدرضا باهنر، رئیـــس جبهه پیروان خط امام و رهبری در گفت‌وگو با برنامه ایران صدا، مرحوم آیت‌ا... هاشمی رفســـنجانی را بزرگ‌ترین قربانی دوم خرداد دانســـت و ناگفته‌هایی از انتخابات مجلس ششـــم را تشـــریح کرد. باهنـــر در این گفت‌وگو با اشاره به قرارگرفتن نام مرحوم هاشمی در فهرســـت اصولگرایان در انتخابات مجلس ششم گفت: سعید حجاریان به من پیغام داد که یا هاشمی را از فهرست خود حذف کنید یا این‌که همه شـــما را به دریا می‌ریزیـــم. وی گفت: وقتی انتخابات تمام شد قبل از شروع رسمی مجلس ششم آقای هاشمی من و آقای حسین مرعشی را خواست و به ما گفت بررسی کنید ببینید وضع من در مجلس ششـــم چگونه خواهد بود. من بعد از یك هفته بررســـی به ایشان گفتم قطعا در مجلس ششـــم رئیس نخواهی شد و هیچ راهی ندارد که با لابی و تبلیغ بتوان شـــما را رئیس کرد. آقای مرعشـــی البته کمی نظرش تفاوت داشت و ضمن تایید نظر مـــن می‌گفت اگر خیلی تلاش کنیم شاید بشود کاری کرد. آقای هاشمی هم که انسان باهوش و زیرکی بود بعد از شنیدن نظر ما منصرف شد و اصلا به مجلس نیامد. / جام‌جم

هاشمی: «دفتر تحکیم» فعالیت در چارچوب نظام را برنمی‌تابید

سیدضیا هاشـــمی، سرپرست ســـابق وزارت علوم، در برنامه تلویزیونـــی «چهل ۵۷» درباره وضعیت تشـــکل‌های دانشـــجویی در دوران اصلاحات گفت: دوســـتانی کـــه نزدیك به این جریان فکری (دفتر تحکیـــم وحدت) فعالیت می‌کردند، دیدگاه‌های ما را برنمی‌تابیدند، چون ما معتقد بودیم بایـــد در چارچوب آرمان‌های انقلاب اســـلامی و نظـــام جمهوری اســـلامی فعالیت کنیم.

هاشمی خاطرنشـــان کرد: این‌که تشکل‌های دانشجویی با گروه‌ها و جریانات سیاسی ارتباط و تعامل داشته باشـــند، اجتناب‌ناپذیر است، اما این‌که گروه‌های بیرون از دانشگاه بخواهند بر تشکل‌های دانشـــگاه تاثیرگذار باشند، این انحراف است. / جام‌جم

محمدجواد ظریف وزیر خارجه ایران روز پنجشنبه در فهرست تحریم‌های آمریکا قرار گرفت

آمریکا وزیر خارجه ایران را که نماد دیپلماسی است، تحریم کرد؛ پیام این اقدام چیست؟

تحریم مذاکره

گروه سیاسی

حدود یك ماه پس از اعلام وزارت خزانه‌داری آمریکا مبنی بر تحریم وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران در آینده‌ای نزدیك، آمریکایی‌ها بامداد پنجشنبه این تصمیم خود را عملی کردند.

این تصمیم آمریکا موجی از واکنش‌ها را در داخل ایران و عرصه بین‌الملل به همراه داشت و حتی نزدیك‌ترین متحدان آمریکا از جمله کشورهای اروپایی اعلام کردند حاضر به تبعیت از این تصمیم کاخ سفید نیستند اما آنچه بیش از همه در واکنش‌ها جلب توجه می‌کرد، اجماع بین‌المللی درباره متناقض بودن رفتار و گفتار مقامات آمریکایی بود چراکه آمریکایی‌ها از یك طرف دائم بر آمادگی کشورشان برای مذاکره با ایران تاکید می‌کنند از سوی دیگر فردی را که اگر قرار باشد مذاکره‌ای صورت بگیرد با او خواهد بود، تحریم می‌کنند.

رئیس‌جمهور کشورمان در مطلبی در صفحه شخصی خود در توییتر به همین مساله اشاره کرد و نوشت: «اگر آنها در مورد مذاکره جدی هستند، چه کسی جز ظریف می‌تواند طرف صحبت آنها باشد؟»

اما این مساله‌ای نبود که تنها مورد اشاره رئیس‌جمهوری اسلامی ایران باشد بلکه در مواضعی که از مقامات کشورهای مختلف صورت گرفت به نوعی به بی‌صداقتی آمریکایی‌ها در موضع‌گیری‌هایشان اشاره شده بود. به‌عنوان مثال در بیانیه‌ای که از سوی وزارت خارجه آلمان در این زمینه صادر شد از تحریم ظریف به‌عنوان نفی راه‌های دیپلماتیك یاد شد.

وندی شرمن، مذاکره‌کننده پیشین هسته‌ای آمریکا نیز در مطلبی نوشت: «تحریم کردن ظریف، نشان می‌دهد که درخواست دونالد ترامپ برای مذاکره بدون پیش‌شرط، دروغ است.»

کشورهای مختلف با انتقاد از تحریم آمریکا علیه ظریف اعلام کردند با این تحریم همراهی نخواهند کرد

واکنش‌های بین‌المللی به تحریم وزیر خارجه ایران

خودداری کشورها از همراهی با آمریکا

اتحادیه اروپا: یك سخنگوی اتحادیه اروپا اعلام کرد این اتحادیه به‌رغم تحریم آمریکا، با این دیپلمات ایرانی همچنان همکاری خواهد کرد.

آلـمـان: وزارت خارجـه آلـمـان، اقـدام آمـریـکـا در تـحـریـم ظـریـف را نفی راه‌حل‌های دیپلماتیك دانست و تاکید کرد: ما این اقدام ایالات متحده را نادرست می‌دانیم. وزارت خارجه آلمان افزود: در شرایط کنونی مهم است که کانال‌های ارتباطی را حفظ و از تشدید تنش‌ها جلوگیری کنیم و بر همین اساس وزرای خارجه آلمان، فرانسه و انگلیس به طور منظم با محمدجواد ظریف در تماس هستند و به این کار خود ادامه خواهند داد.

فرانسه: دولت فرانسه با ابراز نگرانی نسبت به اقدام آمریکا در وضع تحریم علیه وزیر خارجه ایران اعلام کرد به همراه دولت‌های انگلیس و آلمان با این تصمیم واشنگتن مخالف است. وزارت خارجه فرانسه افزود: ما می‌دانیم مجاری دیپلماتیك باید گشوده بماند، به ویژه در شرایط افزایش تنش‌ها.

انگلیس: یك سخنگوی وزارت خارجه انگلیس گفت دولت لندن از قراردادن رئیس دستگاه دیپلماسی ایران در فهرست تحریم‌های آمریکا حمایت نمی‌کند.

ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه: تنها چیزی که دیپلماسی آمریکایی بلد هست، اعمال تحریم است. اگر از الفاظ دیپلماتیك استفاده نکنیم و شرایط را آن‌طور که هست تفسیر کنیم، ایالات متحده دارد خودش را به بن بست می‌کشاند. آمریکایی‌ها خودشان مانع استفاده خودشان از یك خط وسیع منابع و ابزارهای دیپلماتیك برای حل موضوعات و مشکلات مختلف شدند؛ با باقی گذاشتن تنها یك ابزار در قالب تحریم. این ابزار کارنمی‌کند، هیچ جا خودش را نشان نداده و همه جا هم خودش را بی‌اعتبار کرده و هم آن کسانی را که به تبعیت آن پرداخته بودند.

آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد: از همه می‌خواهم در تمامی سطوح از خود نهایت خویشتن‌داری را نشان دهند. من به‌صورت عمومی و خصوصی، این پیام را برای سران کشورها ارسال کرده‌ام.

خورخه آریزا، وزیر خارجه ونزوئلا: دولت آمریکا باور دارد که با اعمال تحریم‌های نامشروع علیه ظریف می‌تواند صدای وی را خاموش کند. آمریکا هیچ‌وقت مذاکره و دیپلماسی را نمی‌پذیرد. شأن ملت ایران و سایر مردم آزاده جهان تنزل‌ناپذیر است.

وندی شرمن، نماینده ارشد آمریکا در مذاکرات برجام: تحریم کردن ظریف، نشان می‌دهد که درخواست دونالد ترامپ برای مذاکره بدون پیش‌شرط، دروغ است. این به وضوح چیزی بود که پس از تمدید معافیت تحریم‌های هسته‌ای به مدت ۹۰ روز، برای جلوگیری از شکایت تندروها [دولت آمریکا] انجام شد. تحریم کردن ظریف هیچ‌گاه به دیپلماسی کمکی نمی‌کند.

ریچارد نفیو، مسؤول تحریم‌های ایران در دوره اوباما: اقدام دولت ترامپ برای تحریم وزیر خارجه ایران، مضحك‌ترین اقدامی است که تاکنون دیده‌ام. این اقدام بر دیپلماسی ظریف تاثیری نخواهد گذاشت و تاثیر زیادی از لحاظ ایجاد دردسر برای او یا توقیف اموال نخواهد داشت. این اقدام فقط دیگر سران جهان را به خشم می‌آورد.

تحریم ظریف از سوی آمریکا در حالی انجام شده است که مقامات آمریکا همواره ادعا می‌کنند حاضر به گفت‌وگوی بدون پیش‌شرط با ایران هستند

واکنش ایران چه باید باشد؟

تحریم وزیر خارجه ایران از سوی آمریکا واکنش‌های زیادی به همراه داشت، اما این سوال مطرح است که آیا در میان واکنش‌هایی که احتمالا ادامه خواهد داشت ممکن است واکنشی عملی هم از سوی ایران صورت بگیرد؛ مشابه آنچه در قبال تحریم سپاه از سوی آمریکا صورت گرفت و ایران نیز نیروهای آمریکایی حاضر در منطقه را تروریست قلمداد کرد.

سیدامیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی، عضو هیات رئیسه مجلس در گفت‌وگو با جام‌جم در پاسخ به این‌که ایران چه واکنشی به اقدام اخیر آمریکا می‌تواند داشته باشد، گفت: به لحاظ سیاسی ما هیچ گونه روابط دیپلماتیك با آمریکا نداریم و امکان سفر و حضور مقامات دولتی آمریکا در ایران وجود ندارد، بنابراین طبعا ما اقدام مشابهی را نمی‌توانیم انجام بدهیم.

وی بیان کرد: از سوی دیگر باید به این نکته هم توجه داشت که این اقدام آن‌قدر سخیف است که اساسا انتظار واکنش همتراز برای پاسخگویی به آمریکا چندان شایسته به نظر نمی‌رسد. نمی‌توان در قبال کاری که با عرف بین‌الملل فاصله زیادی دارد اقدام متقابل انجام داد. اما در عین حال می‌توان همان پیشنهادی که سابقا از سوی برخی نمایندگان مجلس برای انتقال مقر سازمان ملل از آمریکا به کشوری دیگر مطرح شد دوباره مطرح و پیگیری کرد.

قاضی‌زاده‌هاشمی افزود: این کار آمریکا آن قدر احمقانه است که حتی شرکای اروپایی ایالات متحده هم به آن اعتراض کردند. در عرف بین‌الملل تحریم وزیر خارجه یك کشور که رسمیتی بین‌المللی دارد و عضو سازمان ملل است و همچنین در بسیاری از سازمان‌های جهانی عضویت دارد هیچ وجاهت حقوقی ندارد و شاید در عرصه سیاسی بتوان آن را به‌عنوان اقدامی بی‌سابقه در نظر گرفت.

منطق آمریکایی

دفتر کنترل دارایی‌های خارجی خزانه‌داری آمریکا دلیل تحریم محمدجواد ظریف، وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران را تبعیت مستقیم یا غیر مستقیم از رهبر معظم انقلاب اسلامی اعلام کرده است.

استیون منوچین، وزیر خزانه‌داری آمریکا هم بیان کرده است: جواد ظریف، بی‌پروا دستورات رهبر عالی ایران را اجرا می‌کند و سخنگوی اصلی رژیم ایران در سراسر جهان است.

نگرانی از مصاحبه‌ها و مواضع توییتری ظریف هم ظاهرا بخشی دیگر از دلایل آمریکا برای تحریم وزیر خارجه کشورمان بوده است. وزیر خزانه‌داری آمریکا در همین زمینه گفته است: جواد ظریف، وزیر خارجه، تبلیغات دروغین رژیم و اطلاعات غلط را از طریق رسانه‌ها در سراسر جهان می‌گستراند.

ادعای تلاش وزارت خارجه ایران برای دخالت در انتخابات سایر کشورها و همچنین تلاش وزارت خارجه برای آزادسازی دو نیروی سپاه قدس از یك کشور خارجی، از دیگر دلایل مطرح شده در بیانیه وزارت خزانه‌داری آمریکا برای تحریم ظریف است.

مایك پمپئو، وزیر خارجه آمریکا هم از تصمیم تحریم ظریف استقبال کرد و گفت: امروز آمریکا محمدجواد ظریف رئیس توجیه‌گران را تحریم کرد. او به همان اندازه در رفتار غیرقانونی رژیم دخیل است که سایر مافیا دخالت دارند.

جان بولتون، مشاور امنیت ملی آمریکا هم در واکنش به تحریم ظریف توسط واشنگتن گفت: به گمانم رئیس‌جمهور، تصمیم خیلی بزرگی اتخاذ کرده است. ما یك ماه پیش اعلام کردیم ظریف را تحریم خواهیم کرد و در حال حاضر نیز این کار را کرده‌ایم. این پیامی به جمهوری اسلامی است که ما وزیر خارجه محمدجواد ظریف را سخنگوی نامشروع ایران می‌دانیم.

واکنش‌های داخلی به تحریم ظریف

متحد در حمایت از نماینده ایران

حسن روحانی، رئیس‌جمهور: اقدام کودکانه آنها به روشنی نشان می‌دهد تمام ارکان کاخ سفید از منطق و سخن یك انسان دانشمند و دیپلمات آگاه به لرزه در آمده است. آنها با ابراز عصبانیت از مصاحبه دکتر ظریف، مصاحبه وی را موجب انحراف افکار عمومی کشورشان دانسته و ادعا می‌کنند این مصاحبه افکار عمومی آنها را منحرف می‌کند و با واقعیت منطبق نیست. کاخ قدرتشان در حالی که ادعای آزادی بیان و دموکراسی دارند از منطق یك عالم مقتدر ایرانی به لرزه درآمده است. آنان در اقدامی بسیار کودکانه از یك سو برای مذاکره اعلام آمادگی می‌کنند و از سوی دیگر وزیر خارجه کشورمان را تحریم می‌کنند و این‌گونه اقدامات آنها بیانگر عظمت و عزت دولت و ملت ایران است.

ظریف: حقیقت واقعا این قدر دردناک است؟ این اقدام تاثیری روی من یا خانواده‌ام ندارد، چون من دارایی یا منافعی خارج از ایران ندارم. از شما تشکر می‌کنم که مرا به عنوان چنین تهدید بزرگی برای اهدافتان محسوب می کنید.

وزارت خارجه: وزارت خارجه کشورمان با صدور بیانیه‌ای، تحریم ظریف را نشانه روشن استیصال و درماندگی دولت آمریکا دانست و تاکید کرد: اعمال تحریم اخیر بر وزیر خارجه هیچ تاثیری بر تلاش‌ها و اقدامات مجموعه وزارت خارجه و شخص وزیر خارجه به‌عنوان مسؤول سیاست خارجی کشور در اثبات حقانیت ملت ایران، دفاع از منافع ملی و مبارزه با تروریسم اقتصادی دولت آمریکا نخواهد داشت و همچنان با تمام توان و باور قلبی به انجام ماموریت و رسالت خود ادامه خواهد داد.

ستاد کل نیروهای مسلح: ایالات متحده آمریکا که این روزها بیش از هر زمانی در منطقه و جهان تحقیر و منزوی شده و اعتبار خود را حتی نزد متحدانش از دست رفته می‌بیند به برخی رفتارها و اقدامات ماجراجویانه روی آورده است که نتیجه‌ای جز شکست در پی نخواهد داشت و ادعاهای دروغین و فریبکارانه حاکمان این کشور و نشان دادن چهره طرفدار گفت‌وگو و مذاکره را بیش از پیش برملا ساخت.

سپاه پاسداران: شاید در گذشته خود آمریکایی‌ها هم اعمال تحریم‌هایی از این جنس را در شأن کشوری با داعیه ابرقدرتی نمی‌دانستند، اما امروز که هیمنه پوشالی آنان فرو ریخته و فهرستی از شکست‌های واقعی از انقلاب و ملت ایران در میادین گفتمانی و عملیاتی برابر آنهاست، برای جبران بخشی از استیصال، واماندگی و ضعف خود ناچارند به این اقدامات متوسل شوند.

سپاه پاسداران از هماوردی و تلاش دکتر ظریف در جنگ رسانه‌ای و تبلیغاتی علیه دشمن و همراهی و همدلی در سایر عرصه‌های اقتدار بخشی نظام به ویژه مبارزه با تروریسم در منطقه قدردانی می‌کند. این گونه اقدامات خللی در عزم و اراده راسخ و استوار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در پیگیری اهداف و آرمان‌های بلند خود ایجاد نکرده و ملت ایران مسیر عزت‌آفرینی و تمدن‌سازی را که پایه‌های مستحکم آن با هدایت‌های مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) بنا نهاده شده است با قدرت و قوت دنبال خواهند کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاج علی‌اکبری، امام جمعه موقت تهران: اقدام آمریکا در تحریم وزیر خارجه ایران رفتاری سبك، کودکانه و خنده‌آور است و برای وزیر امور خارجه و دستگاه دیپلماسی باعث افتخار است که تحریم شوند.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن خمینی: مردم به آقای ظریف اعتماد دارند و با وجود ادعاهای بی‌اساس دولتمردان آمریکا، همگان می‌دانند که ایشان مسؤول اصلی سیاست خارجی ایران هستند و تاکنون نیز آن را به‌خوبی پیش برده است.

مجتبی ذوالنور، رئیس کمیسیون امنیت ملی: کسانی که پیش از این فکر می‌کردند با آمریکا می‌شود مذاکره کرد، امروز با تحریم وزیر خارجه کشورمان باید به این باور رسیده باشند که به گرگ و دزد نمی‌توان اعتماد کرد.

مجید تخت‌روانچی، نماینده ایران در سازمان ملل: تحریم رئیس دستگاه و فرمانده دیپلماسی ایران مهم‌ترین دلیل بر عدم صداقت مقامات آمریکایی برای مذاکره با ایران است. تحریم‌ها نمی‌توانند زبان گویا و مستدل ظریف را خاموش کنند.

سیدعباس عراقچی، معاون وزیر خارجه: نه تیر دشمن و نه بند تحریم‌ها، نه طعنه دوست و نه چیز دیگر، ما را از پیشبرد منافع ملی این کشور و این مردم بازنخواهد داشت.

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان: تحریم وزیر امور خارجه ایران یعنی دروغ بودن همه گفته‌های دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا و دیگر سران رژیم او برای تمایل به گفت‌وگو و مذاکره؛ تحریم ظریف یعنی کذب بودن آزادی بیان مورد ادعای آمریکا. تحریم ظریف یعنی سقوط مجسمه آزادی.

حسام‌الدین آشنا، مشاور رسانه‌ای رئیس‌جمهور: اگر خواستار مصالحه‌اید با ظریف طرف هستید؛ سردار سلیمانی هم پشتیبان اوست. اگر خواستار مبارزه‌اید با سردار سلیمانی طرف هستید؛ ظریف هم پشتیبان اوست. می‌دانید چرا؟ چون ملت ایران فقط یك رهبر، یك رئیس‌جمهور و یك ستاد کل نیروهای مسلح دارد. در ایران از تیم ب خبری نیست. خیال‌تان راحت.